

**PAŃSTWOWA SZKOŁA MUZYCZNA I STOPNIA
im. Fryderyka Chopina w Oleśnicy**

**PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
na rok szkolny 2026/2027**

Oleśnica, wrzesień 2026 r.

CZĘŚĆ I

Podstawy ogólne programu wychowawczo-profilaktycznego

1. Preambuła

Wychowanie w szkole to świadome towarzyszenie uczniowi w drodze jego rozwoju, polegające na stwarzaniu optymalnych warunków do nauki oraz wspieraniu kształtowania jego osobowości. Jest to proces prowadzący do możliwie pełnego rozwoju młodego człowieka. Jego podstawą jest wszechstronna pomoc w rozwijaniu indywidualnych możliwości, uzdolnień i zainteresowań ucznia.

Kontakt z kulturą muzyczną i obcowanie z muzyką klasyczną stwarzają szczególne możliwości oddziaływania wychowawczego. Specyfika szkoły muzycznej, oparta na indywidualnym kontakcie nauczyciela z uczniem, relacji mistrz–uczeń, systematycznej pracy nad warsztatem, wspólnym muzykowaniu oraz publicznym prezentowaniu osiągnięć, sprzyja wszechstronnemu rozwojowi ucznia – artystycznemu, emocjonalnemu, intelektualnemu, społecznemu i duchowemu.

Profilaktyka to zapobieganie sytuacjom stwarzającym zagrożenie dla zdrowia lub prawidłowego funkcjonowania ucznia w społeczeństwie. Obejmuje również wspieranie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, które mogą zakłócać jego rozwój i zdrowe funkcjonowanie. Jej istotnym elementem jest także wzmacnianie czynników chroniących oraz kształtowanie postaw sprzyjających zdrowemu stylowi życia.

2. Podstawy prawne

Program wychowawczo-profilaktyczny opracowano na podstawie:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.);
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1449);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1673, z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870);
5. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (z późn. zm.).

Program uwzględnia również inne obowiązujące przepisy dotyczące bezpieczeństwa uczniów oraz ochrony małoletnich.

3. Charakterystyka szkoły i środowiska lokalnego

Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Fryderyka Chopina w Oleśnicy jest publiczną szkołą artystyczną, której podstawowym zadaniem jest rozwijanie uzdolnień muzycznych uczniów, zapewnienie im wszechstronnej edukacji muzycznej, przygotowanie do świadomego uczestnictwa w kulturze oraz stworzenie podstaw do dalszego kształcenia muzycznego.

Istotnym elementem pracy szkoły jest indywidualne nauczanie oparte na bezpośredniej relacji nauczyciel–uczeń, a także zajęcia zespołowe i wspólne muzykowanie. Koncerty, audycje i inne prezentacje artystyczne umożliwiają uczniom rozwijanie umiejętności estradowych, uczą odpowiedzialności i współpracy oraz wzmacniają poczucie przynależności do społeczności szkolnej. Szkoła aktywnie uczestniczy w życiu kulturalnym środowiska lokalnego, upowszechnia kulturę muzyczną i stwarza uczniom możliwość prezentowania swoich osiągnięć artystycznych.

4. Misja i wizja szkoły artystycznej

Misją szkoły jest rozwijanie uzdolnień muzycznych uczniów oraz tworzenie przyjaznej atmosfery sprzyjającej kształtowaniu wrażliwości na piękno i wartości artystyczne. Współpraca nauczycieli, rodziców i uczniów służy wspieraniu wszechstronnego rozwoju młodego człowieka, kształtowaniu świadomych odbiorców sztuki oraz rozwijaniu umiejętności twórczego wykorzystywania własnych uzdolnień muzycznych.

Procesy edukacyjne i wychowawcze wspierają rozwój intelektualny, emocjonalny, duchowy i społeczny ucznia. Rozwój intelektualny obejmuje proces uczenia się oraz indywidualne podejście do możliwości i predyspozycji muzycznych ucznia. Rozwój emocjonalny wiąże się z budowaniem relacji, kulturą słowa, poczuciem własnej wartości oraz umiejętnością radzenia sobie z emocjami, w tym z treścią podczas występów publicznych. Sfera duchowa obejmuje rozwijanie muzykalności, wrażliwości na piękno muzyki oraz postawy twórczej. Rozwój społeczny dotyczy budowania właściwych relacji, współpracy z innymi oraz funkcjonowania ucznia w społeczności szkolnej i lokalnej.

Wizją szkoły jest tworzenie miejsca, w którym uczniowie mogą rozwijać swoje uzdolnienia muzyczne, poznawać kulturę i świat muzyki w atmosferze bezpieczeństwa, życzliwości i wzajemnego szacunku. Ważnym elementem pracy szkoły jest indywidualne nauczanie oparte na relacji mistrz–uczeń, wspólne muzykowanie oraz umożliwianie uczniom prezentowania własnych osiągnięć artystycznych.

W realizacji swojej misji szkoła w szczególności:

- rozwija zdolności i umiejętności muzyczne uczniów oraz zapewnia im wszechstronną edukację muzyczną;
- kształtuje wrażliwość artystyczną i estetyczną;
- rozwija umiejętność współpracy i wspólnego muzykowania;

- przygotowuje do świadomego uczestnictwa w kulturze oraz stwarza podstawy do dalszego kształcenia muzycznego;
- kształtuje systematyczność, uczciwość, wytrwałość, odpowiedzialność i wrażliwość;
- uczy szacunku dla drugiego człowieka, kultury osobistej, tradycji i dziedzictwa narodowego;
- dba o atmosferę bezpieczeństwa oraz przeciwdziała przemocy i innym zachowaniom ryzykownym.

5. Sylwetka absolwenta szkoły

Absolwent Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Fryderyka Chopina w Oleśnicy:

- szanuje dziedzictwo kulturowe Polski i innych narodów oraz świadomie uczestniczy w życiu muzycznym;
- przestrzega zasad kultury osobistej i etyki, jest życzliwy, odpowiedzialny i okazuje szacunek innym;
- posiada wiedzę i umiejętności muzyczne właściwe dla ukończonego etapu kształcenia;
- wykazuje wrażliwość artystyczną, rozwija zainteresowania muzyczne i podejmuje aktywność artystyczną;
- potrafi publicznie prezentować swoje osiągnięcia, radzi sobie z tremą i oceną artystyczną oraz zna zasady właściwego zachowania podczas występu;
- potrafi organizować własną pracę, planować czas, systematycznie pracować i współdziałać w zespole, biorąc odpowiedzialność za efekt wspólnej pracy;
- buduje relacje oparte na szacunku i wzajemnym zrozumieniu;
- zna swoje mocne strony i obszary wymagające dalszego rozwoju, potrafi ocenić własne działania, wyciągać wnioski i doskonalić swoje umiejętności;
- posiada wiedzę i umiejętności stanowiące podstawę do dalszego kształcenia muzycznego;
- dba o zdrowie fizyczne i psychiczne, potrafi radzić sobie z niepowodzeniami oraz rozumie znaczenie odpoczynku i równowagi między obowiązkami;
- rozpoznaje sytuacje mogące stanowić zagrożenie i wie, gdzie szukać pomocy;
- zna i szanuje tradycje rodzinne, szkolne, lokalne i narodowe.

6. Wartości ważne dla społeczności szkolnej

Działania wychowawcze szkoły opierają się na wartościach ważnych dla jej społeczności, należą do nich w szczególności:

- godność człowieka i szacunek dla drugiej osoby;
- życzliwość i wrażliwość na potrzeby innych;

- więzi rodzinne i międzypokoleniowe;
- tolerancja i poszanowanie odmienności;
- patriotyzm i szacunek dla tradycji;
- odpowiedzialność za siebie i innych;
- systematyczność, wytrwałość i samodyscyplina;
- rozwijanie wiedzy, umiejętności i własnych zainteresowań;
- odpowiedzialne reagowanie na zagrożenia współczesnego świata;
- szacunek dla kultury i sztuki oraz rozwój poprzez aktywność artystyczną.

7. Powinności wychowawcze nauczycieli

Nauczyciele realizują zadania wychowawcze i profilaktyczne odpowiednio do swoich kompetencji oraz charakteru kontaktu z uczniem. Działania te stanowią przede wszystkim element codziennej pracy dydaktycznej, artystycznej i wychowawczej. Do powinności nauczycieli należy w szczególności:

- budowanie dobrej atmosfery, poczucia bezpieczeństwa i relacji opartych na szacunku;
- dbanie o właściwą komunikację z uczniem i jego rodzicami;
- wspieranie ucznia w rozwoju artystycznym i osobowym, pozytywne motywowanie oraz pomoc w przezwyciężaniu niepowodzeń;
- pomaganie uczniowi w rozwijaniu własnego warsztatu pracy, systematyczności i samodzielności, w tym w organizacji czasu z uwzględnieniem obowiązków w szkole muzycznej, szkole ogólnokształcącej, ćwiczenia w domu i odpoczynku;
- przygotowywanie ucznia do występów publicznych oraz wspieranie go przed, w trakcie i po występie w radzeniu sobie z treścią, emocjami i oceną artystyczną;
- kształtowanie kultury osobistej, odpowiedzialności, współpracy i umiejętności podejmowania bezpiecznych decyzji;
- dostrzeganie indywidualności ucznia oraz dostosowywanie oddziaływań i metod pracy do jego potrzeb i możliwości;
- reagowanie na sytuacje mogące zagrażać bezpieczeństwu lub prawidłowemu rozwojowi ucznia;
- współpraca z rodzicami, a w razie potrzeby – korzystanie ze wsparcia właściwych instytucji;
- doskonalenie kompetencji zawodowych, wychowawczych i profilaktycznych odpowiednio do potrzeb szkoły.

8. Ogólne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego

Program zakłada tworzenie przyjaznego klimatu szkoły, wspieranie dobrej komunikacji i relacji opartych na szacunku, udzielanie wsparcia w sytuacjach trudnych oraz rozpoznawanie indywidualnych potrzeb uczniów.

Cele wychowawcze realizowane są w obszarach rozwoju artystycznego, psychicznego (poznawczego i emocjonalnego), społecznego oraz duchowego. Cele profilaktyczne dotyczą zdrowia i bezpieczeństwa, zapobiegania zagrożeniom, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracy z rodzicami oraz rozwijania kompetencji wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli.

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności bezpieczeństwo cyfrowe, przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, profilaktykę uzależnień behawioralnych i innych zachowań ryzykownych, promowanie zdrowego stylu życia oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości, motywacji i czynników chroniących.

Zakres i intensywność działań w danym roku szkolnym wynikają z aktualnej diagnozy potrzeb i zagrożeń. W miarę możliwości działania realizowane są w toku zwykłej pracy dydaktycznej, artystycznej i wychowawczej szkoły.

9. Uczestnicy i realizatorzy programu wychowawczo-profilaktycznego

Uczestnikami programu są uczniowie i rodzice, natomiast za jego realizację odpowiadają dyrektor szkoły i nauczyciele, zgodnie z zakresem swoich obowiązków.

Szczególne znaczenie mają nauczyciele, zwłaszcza nauczyciele przedmiotu głównego, którzy dzięki regularnemu i indywidualnemu kontaktowi z uczniem mogą łączyć realizację celów dydaktyczno-artystycznych z bieżącym wsparciem wychowawczym i profilaktycznym.

Rodzice pozostają najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Współpraca szkoły z rodzicami obejmuje w szczególności wymianę informacji dotyczących rozwoju, nauki i bezpieczeństwa ucznia, wspieranie systematycznej pracy oraz odpowiednio do potrzeb konsultacje i wspólne ustalanie sposobów pomocy.

CZEŚĆ II

Plan wychowawczo-profilaktyczny na rok szkolny 2026/2027

1. Rekomendacje wychowawczo-profilaktyczne CEA na rok szkolny 2026/2027

- Organizacja w szkołach działań wspomagających procesy uczenia się.
- Podejmowanie działań związanych z przeciwdziałaniem cyberprzemocy i przemocy rówieśniczej.
- Podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym i innym.

Rekomendacje uwzględniono w diagnozie, celach oraz harmonogramie działań na rok szkolny 2026/2027.

2. Diagnoza aktualnych potrzeb i zagrożeń szkoły

Diagnozę ukierunkowano na rozpoznanie potrzeb rozwojowych uczniów oraz czynników chroniących i czynników ryzyka. Badanie objęło samopoczucie i funkcjonowanie w szkole muzycznej, motywację i obciążenie nauką, relacje i bezpieczeństwo, funkcjonowanie w środowisku cyfrowym oraz zachowania ryzykowne.

Diagnozę przeprowadzono wśród 71 uczniów szkoły za pomocą anonimowej ankiety składającej się z 29 pytań. Analiza ankiety miała charakter zbiorczy. Szczegółowe zestawienie odpowiedzi pozostaje w dokumentacji diagnozy.

Wyniki wskazują na dobre funkcjonowanie większości uczniów w środowisku szkoły muzycznej, pozytywne relacje rówieśnicze, poczucie akceptacji i bezpieczeństwa oraz dostępność wsparcia ze strony osób dorosłych. Uczniowie w większości pozytywnie oceniają swoje postępy i deklarują znajomość zasad bezpiecznego korzystania z Internetu oraz sposobów szukania pomocy.

Jednocześnie widoczna jest potrzeba dalszego wspierania uczniów w radzeniu sobie ze stresem i treścią związanymi z nauką oraz występami publicznymi, w organizacji czasu i systematycznej pracy, w tym w łączeniu obowiązków szkoły muzycznej i ogólnokształcącej z ćwiczeniem w domu, a także w podtrzymywaniu motywacji i zachowaniu równowagi między obowiązkami a odpoczynkiem.

Wyniki nie wskazują na nasilone występowanie zachowań ryzykownych. Uzasadniają jednak kontynuowanie działań profilaktycznych dotyczących przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, higieny cyfrowej, uzależnień behawioralnych oraz używania substancji psychoaktywnych.

Czynniki chroniące:

- dobre relacje rówieśnicze i poczucie akceptacji;
- wysokie deklarowane poczucie bezpieczeństwa;
- możliwość uzyskania pomocy od osoby dorosłej;
- pozytywna ocena własnych postępów muzycznych;
- niski deklarowany poziom osobistego doświadczania przemocy i zachowań ryzykownych;
- znajomość zasad bezpieczeństwa cyfrowego i możliwości uzyskania pomocy;
- indywidualny kontakt z nauczycielem przedmiotu głównego, wspólne muzykowanie i działalność artystyczna szkoły.

Czynniki ryzyka i obszary wymagające wsparcia:

- stres i trema związane z nauką i występami publicznymi;
- potrzeba wspierania motywacji, organizacji pracy i systematycznego ćwiczenia;
- niewystarczający czas na odpoczynek deklarowany przez część uczniów;
- potrzeba dalszego wzmacniania umiejętności radzenia sobie z obciążeniem;
- potrzeba podtrzymywania działań dotyczących przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy;
- potrzeba kontynuowania profilaktyki uzależnień behawioralnych, problemowego korzystania z urządzeń cyfrowych oraz używania substancji psychoaktywnych.

3. Wynikające z diagnozy cele ogólne i szczegółowe

Cel ogólny: wspomaganie rozwoju uczniów poprzez wspieranie procesu uczenia się i organizacji pracy, wzmacnianie dobrostanu i umiejętności radzenia sobie ze stresem, budowanie bezpiecznych relacji rówieśniczych i odpowiedzialnego funkcjonowania w środowisku cyfrowym oraz zapobieganie uzależnieniom i innym zachowaniom ryzykownym.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie umiejętności planowania nauki i systematycznego ćwiczenia, z uwzględnieniem łączenia obowiązków w szkole muzycznej i ogólnokształcącej, oraz wspieranie koncentracji i motywacji;
- wzmacnianie poczucia sprawczości, pewności siebie i dostrzegania własnych postępów;
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, trema, oceną artystyczną i niepowodzeniami oraz przygotowywania się do występów publicznych;
- wspieranie równowagi pomiędzy nauką, ćwiczeniem i odpoczynkiem;
- podtrzymywanie kultury wzajemnego szacunku, dobrych relacji i bezpieczeństwa;

- utrwalanie zasad reagowania na przemoc rówieśniczą i cyberprzemoc oraz bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń cyfrowych;
- poszerzanie wiedzy o uzależnieniach behawioralnych, substancjach psychoaktywnych i innych zachowaniach ryzykownych oraz o sposobach uzyskania pomocy;
- współpraca z rodzicami w zakresie wspierania rozwoju, nauki i bezpieczeństwa ucznia.

4. Zadania do realizacji w roku szkolnym 2026/2027

Zadania realizowane są przede wszystkim w ramach bieżącej pracy dydaktycznej, artystycznej i wychowawczej szkoły. Ich zakres dostosowuje się do aktualnych potrzeb uczniów.

1) Kształtowanie umiejętności racjonalnego i efektywnego gospodarowania czasem.

Działania realizowane są podczas bieżących zajęć, rozmów i indywidualnych wskazówek udzielanych uczniom. Celem jest rozwijanie umiejętności planowania pracy, systematycznego ćwiczenia i koncentracji, a także wspieranie motywacji oraz zachowania równowagi między obowiązkami a odpoczynkiem.

- Odbiorcy: uczniowie
- Termin: cały rok
- Odpowiedzialni: nauczyciele
- Strategia: wychowawcza i edukacyjna

2) Wspieranie uczniów w radzeniu sobie ze stresem, treścią i niepowodzeniami.

Działania obejmują bieżącą pracę z uczniem, rozmowy oraz przygotowanie do występów i innych prezentacji artystycznych. Celem jest rozwijanie umiejętności radzenia sobie z emocjami związanymi z nauką i występami publicznymi oraz wzmacnianie pewności siebie i umiejętności konstruktywnego reagowania na niepowodzenia.

- Odbiorcy: uczniowie
- Termin: cały rok, szczególnie w okresach poprzedzających występy
- Odpowiedzialni: nauczyciele
- Strategia: wychowawcza

3) Kształtowanie relacji opartych na szacunku, akceptacji i współpracy.

Działania realizowane są poprzez bieżącą pracę wychowawczą, rozmowy oraz wspólne działania artystyczne. Celem jest wzmacnianie dobrych relacji, poczucia bezpieczeństwa i wzajemnego szacunku oraz kształtowanie właściwych sposobów reagowania na przemoc rówieśniczą.

- Odbiorcy: uczniowie
- Termin: cały rok

- Odpowiedzialni: nauczyciele
- Strategia: wychowawcza i profilaktyczna

4) Kształtowanie bezpiecznych i odpowiedzialnych zachowań w środowisku cyfrowym.

Działania obejmują rozmowy, zajęcia oraz przekazywanie informacji dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu i urządzeń cyfrowych. Celem jest utrwalanie zasad odpowiedzialnego korzystania z technologii oraz właściwego reagowania na cyberprzemoc.

- Odbiorcy: uczniowie
- Termin: w ciągu roku
- Odpowiedzialni: nauczyciele i dyrektor
- Strategia: edukacyjna, profilaktyczna i informacyjna

5) Edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałaniu zachowaniom ryzykownym.

Działania realizowane są poprzez rozmowy, zajęcia i przekazywanie informacji dotyczących zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi, substancjami psychoaktywnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. Celem jest poszerzanie wiedzy uczniów, rozwijanie umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji oraz wskazywanie sposobów uzyskania pomocy w sytuacjach trudnych.

- Odbiorcy: uczniowie
- Termin: w ciągu roku
- Odpowiedzialni: nauczyciele i dyrektor
- Strategia: profilaktyczna i informacyjna

6) Rozpoznawanie potrzeb uczniów i współpraca z rodzicami.

Działania obejmują obserwację, rozmowy oraz konsultacje z uczniami i rodzicami, odpowiednio do pojawiających się potrzeb. Celem jest możliwie wczesne rozpoznawanie trudności i potrzeb uczniów oraz podejmowanie odpowiednich działań wspierających we współpracy z rodzicami.

- Odbiorcy: uczniowie i rodzice
- Termin: cały rok, stosownie do potrzeb
- Odpowiedzialni: nauczyciele i dyrektor
- Strategia: wychowawcza i informacyjna

7) Rozwijanie współpracy i odpowiedzialności poprzez wspólne muzykowanie i aktywność artystyczną.

Działania realizowane są poprzez koncerty, audycje, zajęcia zespołowe i inne formy aktywności artystycznej wynikające z organizacji pracy szkoły. Celem jest rozwijanie współpracy, odpowiedzialności, umiejętności artystycznych oraz poczucia przynależności do społeczności szkoły.

- Odbiorcy: uczniowie
- Termin: cały rok, zgodnie z organizacją pracy szkoły
- Odpowiedzialni: nauczyciele
- Strategia: wychowawcza

5. Plan ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego

Ewaluacja zostanie przeprowadzona pod koniec roku szkolnego 2026/2027 w celu oceny realizacji zaplanowanych działań oraz sformułowania wniosków do diagnozy i planowania pracy na kolejny rok szkolny.

- narzędzia: analiza realizacji harmonogramu i dokumentacji, obserwacje nauczycieli, rozmowy i informacje zwrotne od uczniów i rodziców oraz – w razie potrzeby – ankieta;
- odpowiedzialni: dyrektor szkoły lub osoba / osoby przez niego wyznaczone;
- wnioski z ewaluacji zostaną wykorzystane przy opracowaniu diagnozy i planu wychowawczo-profilaktycznego na rok szkolny 2027/2028.